

Od Oświęcimia do szubienicy: co hasło „Nigdy więcej” wciąż jest winne Gazie

Autorka: [Laala Bechetoula](#) Global Research, 2 września 2026 r.

Gaza to nie jest Auschwitz.

Palestyńczycy nie są Żydami z Europy lat 40. XX wieku.

Izrael nie jest nazistowskimi Niemcami.

Komory gazowe, pociągi, getta i maszyny stworzone w celu zagłady sześciu milionów Żydów są częścią konkretnej historii, a ta wyjątkowość historii zasługuje na ochronę.

Dobrze. Powiedz to wprost, a pytanie, które nadal pozostaje, jest trudniejsze: dlaczego świat spędził 80 lat na katalogowaniu mechanizmów poprzedzających masowe okrucieństwa, skoro zauważenie tych samych mechanizmów – dehumanizacji, głodu, przymusowych przesiedleń, celowego niszczenia warunków życia – gdzie indziej jest traktowane jako akt złej woli, a nie akt uznany za zbrodnię?

Nikt nie domaga się równowagi. To, co następuje, jest bliższe inwentaryzacji: jakie wnioski na temat Gazy niezależnie wyciągnęli przedstawiciele organów międzynarodowych, izraelskich organizacji praw człowieka i naukowcy, którzy poświęcili całe kariery na badanie Holokaustu, zestawiając to z historią tych, którzy poświęcili dwa lata na upewnienie się, że nic z tego się nie zmieniło.

Co prawnicy mówią chłodno

We wrześniu 2025 r. Niezależna Międzynarodowa Komisja Śledcza ONZ doszła do wniosku, że władze Izraela dopuściły się czterech z pięciu aktów określonych jako ludobójstwo na mocy Konwencji z 1948 r., a ich celem było konkretne unicestwienie Palestyńczyków w Strefie Gazy. ¹ Sprawa RPA wniesiona do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, złożona w grudniu 2023 r., doprowadziła od tego czasu do trzech rund wiążących środków tymczasowych — 26 stycznia, 28 marca, 24 maja 2024 r. — których, jak twierdzi Pretoria, Izrael wielokrotnie nie zastosował; w najnowszym dossier, złożonym 25 sierpnia 2026 r., podano, że liczba ofiar śmiertelnych przekroczyła 73 000, a od października 2025 r. średnio każdego dnia ginie

palestyńskie dziecko. ² Amnesty International doszła do tego samego wniosku w grudniu 2024 r. ³

Następnie, w lipcu 2025 r., dwie izraelskie organizacje — B'Tselem i Lekarze na rzecz Praw Człowieka–Izrael — niezależnie doszły do takiego stanowiska, po raz pierwszy w historii obu grup. ⁴ Miesiąc później zrobiło to samo Międzynarodowe Stowarzyszenie Badaczy Ludobójstwa. ⁵ Izrael uważa, że cały ten zapis jest stronnicy. Nikt nie potrzebuje zgody Izraela, żeby mówić prawdę.

Sceny z kliniki Sheikh Radwan po tym, jak izraelskie wojska otworzyły ogień do Palestyńczyków szukających pomocy w pobliżu przejścia granicznego Zikim, 20 lipca 2025 r. (Abdel Qader Sabbah/Israelpalestinenews.org)

Kiedy historycy holokaustu zaczną używać tego słowa

Omer Bartov nie dotarł tu szybko. Historyk Uniwersytetu Browna, zajmujący się masową przemocą nazistowską i były oficer Sił Obronnych Izraela, napisał w listopadzie 2023 roku, że dowody nie spełniają jeszcze kryteriów ludobójstwa. ⁶ Następnie, w maju 2024 roku, Izrael najechał Rafah, wysiedlając milion osób, które już wcześniej zostały przesiedlone, i coś w jego ocenie zawiodło. W lipcu 2025 roku, pisząc ponownie w „New York Timesie”, jego wniosek stracił wszelkie wcześniejsze zabezpieczenia: ludobójstwo. ⁷ Warto go czytać właśnie dlatego, że opierał się temu słowu tak długo, jak mógł – i właśnie dlatego, gdy przestał się opierać, słowo to nabrało większej wagi, gdy wyszło od niego, niż gdyby wykrzyczał je ktokolwiek inny od samego początku.

Szubienica i stojący przed nią człowiek

Zdjęcie: Itamar Ben Gvir

Minister bezpieczeństwa narodowego Izraela, Itamar Ben Gvir, wezwał do zabijania w Strefie Gazy „30–40” osób każdej nocy — ludzi, którzy, jak powiedział, „nie powinni żyć”. ⁸ W sierpniu 2026 r. nagrał się przed

budowaną szubienicą i obiecał, że w pobliżu będą budki, z których rodziny będą mogły oglądać egzekucję. ⁹ Kilka tygodni później, przed październikowymi wyborami w Izraelu, opublikowano film kampanijny wygenerowany przez sztuczną inteligencję, a następnie po cichu usunięto. Na filmie widać palestyńskich więźniów przesuwających się po taśmie

produkcyjnej, karmionych z jednego końca, wychudzonych z drugiego, z podpisem „obietujemy — dotrzymujemy”. ¹⁰ W ten sam weekend wyśmiały więźniarki, które twierdziły, że nie myły się przez trzy dni. ¹¹ Nikt nie zmuszał go do publikacji czegokolwiek.

Sądy cywilne Izraela wykonały tylko jedną egzekucję w historii państwa. Adolf Eichmann został powieszony w 1962 roku – wyjątek stworzony celowo, by pozostać wyjątkiem. ¹² **Następnie, 11 maja 2026 r. Kneset zagłosował 93 głosami do 0 za utworzeniem trybunału wojskowego uprawnionego do wykonywania wyroków śmierci na Palestyńczykach** powiązanych z wydarzeniami z 7 października. Według organizacji Adalah, HaMoked i Publicznego Komitetu Przeciwko Torturom w Izraelu, prawo to nie gwarantuje sprawiedliwego procesu. ¹³ Palestyńczycy, którzy mogą tam ostatecznie zawisnąć, to nie Eichmann, a każda z ich spraw będzie musiała zostać osądzona na podstawie własnych dowodów – to trzeba powiedzieć wprost, inaczej porównanie zamieni się w oszczerstwo zamiast argumentacji. Ale jedyny człowiek, którego izraelskie sądy kiedykolwiek straciły, zorganizował ludobójstwo, a stryczki, które teraz dyndają, są przeznaczone dla członków innego narodu, których państwo umieściło poza ochroną zwykłego prawa. To nie jest argument prawny. Brzmi raczej jak zeznanie wyryte w betonie.

Nie ma arytmetyki, która ważyłaby sześć milionów zamordowanych Żydów w porównaniu z ofiarami w Gazie, i żadna nie jest tu przedstawiona – palestyńskie niemowlę nie musi być statystycznie równe Auschwitz, żeby ta śmierć miała znaczenie. Po 1945 roku ludzkość nie opracowała konwencji zatytułowanej „Nigdy więcej Auschwitz”. Stworzyła konwencję, która chroni grupy ludzkie jako takie, gdziekolwiek się znajdują. To dziedzictwo nigdy nie miało należeć wyłącznie do pamięci jednego narodu.

Smotrich, Netanjahu i mapa, która odpowiada na pytanie

Zdjęcie: Bezalel Smotrich (na licencji CC BY-SA 3.0)

W maju 2025 r. **minister finansów Bezalel Smotrich** powiedział, że Gaza zostanie „całkowicie zniszczona”, a jej ludność skoncentrowana i wypchnięta do „krajów trzecich”.¹⁴ Trzy miesiące później, po ujawnieniu projektu osiedla E1, dzielącego Zachodni Brzeg na dwie części, jego własne biuro opisało ten plan na piśmie jako „pogrzebanie idei państwa palestyńskiego”.¹⁵ Netanjahu powiedział to samo, ale jeszcze wyraźniej – jeszcze w sierpniu 2026 r. stwierdził, że dopóki on będzie rządził, nie będzie państwa palestyńskiego na zachód od Jordanu.¹⁶ Podczas gdy Gaza była równana z ziemią, Zachodni Brzeg nie pozostawał beczynny: w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy 2026 r. osadnicy odnotowali ponad 1380 ataków.¹⁷ 1 września próbowali podpalić część

meczetu Nur ad-Din Zanki w pobliżu Nablusu i pozostawili po sobie graffiti obrażające ambasadora USA, który nazwał ich przemoc terroryzmem.¹⁸ W tym samym tygodniu byli wysocy rangą izraelscy urzędnicy powiedzieli dziennikowi „New York Times”, że niekontrolowana przemoc ze strony osadników przypomina im teraz Niemcy z lat 30. XX wieku.¹⁹ Nie, to nie ich krytycy tak mówili. Oni tak mówili.

Architekci bezkarności

Nic z tego nie wydarzyło się w odosobnieniu i nie stało się dlatego, że cztery rządy nie zauważyły problemu. Stało się tak, ponieważ cztery rządy zadbały o to, by tak się stało.

Zacznijmy od Waszyngtonu, ponieważ jest tam najwięcej osób. Stany Zjednoczone zawetowały co najmniej sześć rezolucji Rady Bezpieczeństwa domagających się zawieszenia broni w Strefie Gazy od października 2023 roku, jako jedyny stały członek, który zablokował wszystkie.²⁰ Projekt „Koszty wojny” Uniwersytetu Browna oszacował, że amerykańskie wsparcie wojskowe dla Izraela wyniosło 22,76 miliardów dolarów tylko w okresie od października 2023 r. do września 2024 r. — a kwota ta nie obejmuje transferów broni w ramach uprawnień nadzwyczajnych, które rutynowo omijają zwykłą kontrolę Kongresu.²¹ To nigdy nie było brakiem interwencji. Finansowanie, uzbrojenie i wetowanie jedynego organu, który mógł nakazać wstrzymanie działań wojennych: to nie jest bierność, niezależnie od tego, jak zostanie to później opisane.

Rola Niemiec jest mniejsza pod względem skali, ale bardziej dotkliwa ze względu na ich szczególny wstyd. W kwietniu 2024 roku, jako drugi co do wielkości dostawca broni do Izraela, Niemcy poinformowały Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, że ich eksport gwałtownie spadł i że nie ma dowodów na to, że jakkolwiek jego część została wykorzystana do ludobójstwa.²² Później ujawniono wewnętrzne dokumenty ministerstwa obrony, z których wynika, że Berlin wcześniej uzgodnił zeznania z Izraelem i zataił przed Sądem dane, których istnienie – jak później przyznał – zostało później uznane za nieistotne.²³ Między październikiem 2023 r. a majem 2025 r.

Niemcy zatwierdziły eksport sprzętu wojskowego do Izraela o wartości 485 mln euro — dziesięciokrotnie więcej niż zatwierdziły przed wybuchem wojny.²⁴ Kraj, który zbudował całą swoją powojenną tożsamość na ślubowaniu „nigdy więcej”, stanął przed najwyższym sądem świata i złożył zeznania, które jego późniejsze ujawnienia poddały w poważne wątpliwości.

Wkład Wielkiej Brytanii przybrał inną formę: nie było to zaprzeczenie, lecz luka prawna stworzona na oczach wszystkich. W lipcu 2024 roku brytyjski minister spraw zagranicznych stwierdził, że Izrael nie przestrzega międzynarodowego prawa humanitarnego. Pięć tygodni później Londyn zawiesił trzydzieści licencji na broń — jednocześnie wyraźnie ograniczając komponenty F-35, które umożliwiają lotnictwo izraelskich sił powietrznych, argumentując, że ich wstrzymanie zagroziłoby „globalnemu pokojowi i bezpieczeństwu”.²⁵ Dwa odrębne sądy odmówiły od tego czasu zbadania, czy to wyłączenie było zgodne z prawem, orzekając, że jest to sprawa wyłącznie dla władzy wykonawczej.²⁶ Rząd stwierdził naruszenie, wskazał sprawcę i podpisał zwolnienie, które pozwoliło na dalszą wysyłkę tej części.

Wersja francuska jest jeszcze spokojniejsza i pod pewnymi względami najbardziej pouczająca, ponieważ jej realizacja jest darmowa. Paryż uznał państwo palestyńskie we wrześniu 2025 roku. W tym samym czasie francuscy dziennikarze śledczy dokumentowali, miesiąc po miesiącu, dostawy francuskich dronów i komponentów broni do izraelskich dostawców wojskowych — dostawy, których francuscy ministrowie oficjalnie zaprzeczyli w parlamencie.²⁷ Uznanie jest bezpłatne. Wstrzymana licencja eksportowa nie. Francja sięgnęła po pierwszą, a drugą pozostawiła nietkniętą.

Cztery rządy, cztery odrębne metody, jeden wspólny wynik: każdy mógł zawiesić swój wkład, ponosząc realne koszty, a zamiast tego każdy znalazł sposób, aby sprawiać wrażenie, że działał bez ponoszenia pełnych kosztów.

Do czego nie upoważnia 7 października

Masakra izraelskich cywilów 7 października 2023 roku była zbrodnią. Podobnie jak branie zakładników. Nic nie czyni z żadnego z nich czegoś akceptowalnego i nic w tym tekście nie sugeruje niczego innego. Ale żadna zbrodnia nie usprawiedliwia kolejnej — prawo międzynarodowe istnieje właśnie dla tych momentów, gdy gniew sprawia, że ludzie chcą wierzyć, że nie powinien, albo nie istnieje wcale. Samoobrona nie zawiesza Konwencji o Ludobójstwie. Nie zawiesza człowieczeństwa tego, które jest niszczone pod jej szyldem.

Czego Gaza żąda od pamięci o Holokauście

Gaza to nie Auschwitz. To zdanie powinno być punktem wyjścia do uczciwej refleksji nad tą sprawą, a nie punktem, w którym wolno jej się zakończyć. To, co przetrwało w każdym przypadku masowych okrucieństw, to węższe i starsze pytanie: w którym momencie społeczeństwo — i sojusznicy gotowi je uzbroić — uznają, że inna grupa zasługuje na mniej terytorium, mniej żywności, mniej ochrony i wreszcie na mniej roszczeń do życia. Satelity zarejestrowały zawałenie się budynków. Agencje policzyły ofiary. Ministrowie wielokrotnie ogłaszali swoje zamiary przed kamerami, nie przejmując się zbytnio tym, jak to będzie później odbierane. Ministerstwa spraw zagranicznych i tak podpisały licencje eksportowe. Żaden z rządów, które to

sfinansowały, uzbroiły lub zawetowały zakończenie, nie będzie mógł wiarygodnie powiedzieć, że nie wiedział.

Poważni historycy ostrzegają, że pochopne analogie do nazizmu mogą osłabić argumentację zamiast ją wyostrzyć, a fakt, że Holocaust miał charakter przemysłowy i obejmował cały kontynent, sprawia, że jakakolwiek transpozycja jest nieprecyzyjna; Benny Morris twierdzi, że ludobójstwa Ormian i Asyryjczyków stanowią bliższe odpowiedniki w XX wieku.²⁸ Izrael stanowczo odrzuca wniosek o ludobójstwo, określając swoją kampanię jako samoobronę po najkrwawszym ataku na Żydów od 1945 r.²⁹ Te zastrzeżenia zasługują na wysłuchanie i odpowiadają na istotne pytanie – czy „ludobójstwo” i „nazizm” to, technicznie rzecz biorąc, właściwe słowa. Nie dają jednak odpowiedzi na pytanie, czy Gaza spełnia kryteria, jakie świat wyznaczył sobie w 1948 roku – pytanie, na które odpowiedziała już komisja ONZ, czołowe izraelskie organizacje praw człowieka i niektórzy historycy Holocaustu, podczas gdy ich rządy mimo wszystko utrzymywały broń w ruchu. Być może to nie pamięć o Auschwitz zostaje zdradzona przez pytanie, czy ma ona zastosowanie w tym przypadku. Jest zdradzana właśnie teraz przez wszystkich, którzy posiadają zarówno dowody, jak i narzędzia nacisku, i nie wykorzystują żadnego z nich.

Laala Bechetoula jest niezależną algierską historyczką, dziennikarką i analityczką geopolityczną. Od 2025 roku pisze o Trumpie, amerykańskiej hegemonii i upadku porządku międzynarodowego. Jej prace ukazują się w „Countercurrents”, „Global Research”, „Réseau International”, „Le Quotidien d'Oran”, „Sri Lanka Guardian” i innych międzynarodowych platformach. Niniejszy artykuł podsumowuje i wieńczy zbiór prac analitycznych powstałych w okresie od listopada 2025 roku do 13 kwietnia 2026 roku.

Jest pracownikiem naukowym Centrum Badań nad Globalizacją (CRG).

Notatki

[1] OHCHR, „Izrael dopuścił się ludobójstwa w Strefie Gazy, stwierdza Komisja ONZ”, 16 września 2025 r.: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/09/israel-has-committed-genocide-gaza-strip-un-commission-finds>

[2] Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, Zastosowanie Konwencji o ludobójstwie w Strefie Gazy (RPA przeciwko Izraelowi), zarządzenia tymczasowe z 26 stycznia, 28 marca i 24 maja 2024 r.: <https://www.icj-cij.org/case/192>; Republika Południowej Afryki, Departament Stosunków Międzynarodowych i Współpracy, „RPA przedkłada dossier do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości dokumentację dotyczącą nieprzestrzegania przez Izrael zarządzeń w sprawie środków tymczasowych”, 28 sierpnia 2026 r. (dossier złożone 25 sierpnia 2026 r.): <https://dirco.gov.za/south-africa-submits-dossier-to-the-icj-on-israels-non-compliance-with-provisional-measures-orders/>

[3] Amnesty International, „Czujesz się jak podczłowiek”, grudzień 2024 r.

[4] B'Tselem, „Nasze ludobójstwo”, 28 lipca 2025 r.: https://www.btselem.org/press_releases/20250728_our_genocide

[5] Rezolucja Międzynarodowego Stowarzyszenia Badaczy Ludobójstwa z sierpnia 2025 r.

[6] Omer Bartov, New York Times, 10 listopada 2023 r.

[7] Omer Bartov, „Jestem badaczem ludobójstwa. Wiem, kiedy to zobaczę”, New York Times, lipiec 2025.

[8] Peter Beaumont, „Izraelski Ben-Gvir publikuje wideo przedstawiające miejsce szubienicy, na którym wieszają Palestyńczyków”, The Guardian, 20 sierpnia 2026 r.: <https://www.theguardian.com/world/2026/aug/20/israel-ben-gvir-video-gallows-site-hanging-palestinians>

[9] Peter Beaumont, „Israel's Ben-Gvir publikuje wideo przedstawiające miejsce szubienicy, na którym wieszają Palestyńczyków”, The Guardian, 20 sierpnia 2026 r. (jak wyżej).

[10] CNN, „Zatłoczona skrajna prawica Izraela staje się coraz bardziej radykalna w miarę zbliżania się wyborów”, 31 sierpnia 2026 r.

[11] Times of Israel, 30 sierpnia 2026 r.

[12] Archiwa Państwowe Izraela, Proces Adolfa Eichmanna, 1961-1962; Eichmanna stracono 31 maja 1962 r.

[13] Adalah, „Izraelski Kneset uchwalił ustawę o Trybunale, ustanawiając trybunał wojskowy pozbawiony gwarancji sprawiedliwego procesu, uprawniony do skazania Palestyńczyków na śmierć”, 12 maja 2026 r.: <https://www.adalah.org/en/content/view/11609>

[14] Times of Israel, „Smotrich twierdzi, że Gaza została «całkowicie zniszczona»”, 6 maja 2025 r.

[15] CNN, „Plan osadnictwa Izraela na Zachodnim Brzegu może pogrzebać perspektywę państwa palestyńskiego”, 14 sierpnia 2025 r.

[16] Middle East Monitor, 23 sierpnia 2026 r.

[17] Raport OCHA z 31 lipca 2026 r., cytowany w Law News, „Przemoc osadników na Zachodnim Brzegu powoduje wysiedlenie tysięcy osób, a liczba ofiar śmiertelnych rośnie w 2026 r.”

[18] AFP, „Izraelscy osadnicy próbują podpalić meczet na Zachodnim Brzegu, mówią Palestyńczycy”, L'Orient Today, 1 września 2026 r.: <https://today.lorientlejour.com/article/1546235/israeli-settlers-try-to-torch-west-bank-mosque-palestinians-say.html>

[19] Relacja na żywo z Times of Israel, 1 września 2026 r., cytująca doniesienia New York Times.

[20] Middle East Eye, „49 razy, gdy Stany Zjednoczone użyły prawa weta przeciwko rezolucjom ONZ w sprawie Izraela”, listopad 2024 r.; Raport Rady Bezpieczeństwa i TRT World, wrzesień 2025 r., na temat szóstego weta w sprawie zawieszenia broni w Strefie Gazy.

[21] Brown University, Costs of War, „Wydatki Stanów Zjednoczonych na operacje wojskowe Izraela i powiązane operacje USA w regionie, 7 października 2023 r. – 30 września 2024 r.”, 7 października 2024 r.: <https://watson.brown.edu/costsofwar/papers/2024/USspendingIsrael>

[22] Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, Streszczenie postanowienia z dnia 30 kwietnia 2024 r. w sprawie Nikaragua przeciwko Niemcom: <https://www.icj-cij.org/node/203998>

[23] Dropsite News, „Ekskluzywne: Niemcy koordynowały zeznania przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości w sprawie eksportu broni z Izraelem”, październik 2025 r.: <https://www.dropsitenews.com/p/exclusive-germany-coordinated-icj-testimony-israel-arms-genocide>

[24] Reuters/dpa, „Niemcy zatwierdziły eksport broni do Izraela o wartości 485 mln euro od października 2023 r.”, 2025.

[25] Blog poświęcony prawom człowieka w Wielkiej Brytanii, „Wyzwanie dla eksportu części wojskowych, które mogłyby zostać użyte przez Izrael, nie powiodło się w Sądzie Najwyższym”, lipiec 2025 r.; The Political Quarterly, „Dlaczego rząd Wielkiej Brytanii został pozwany do sądu za sprzedaż broni Izraelowi”.

[26] AOAV, „Sąd apelacyjny odrzucił skargę Al-Haq dotyczącą eksportu broni z Wielkiej Brytanii do Izraela”, listopad 2025 r.

[27] Disclose.ngo, „Sprzedaż broni: dostawa francuskiego sprzętu do Izraela nieuchronna”, październik 2025 r.; Middle East Eye, „Nowy raport oskarża Francję o „nieustanne” dostarczanie sprzętu wojskowego do Izraela”, czerwiec 2025 r.

[28] Benny Morris, recenzja Omera Bartova, Quillette, 20 lipca 2026.

[29] Odpowiedź Ministerstwa Spraw Zagranicznych Izraela na wniosek Komisji Śledczej ONZ, wrzesień 2025 r.